

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра української філології

КУРСОВА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

*Методичні рекомендації
з виконання і захисту курсових робіт
з української мови*

для здобувачів вищої освіти за освітньою програмою
Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література

Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Форма здобуття освіти	денна

Валюх, З. О., Заскалета, В. П. (Укл.). Методичні рекомендації з виконання і захисту курсових робіт з української мови для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою Українська мова і література, англійська мова, зарубіжна література спеціальності 014 Середня освіта. Вид. 2-ге, випр. і доп. Вид. центр КНЛУ, 2024. 32 с.

Укладачі:

Валюх З. О. – доктор філологічних наук, професор;

Заскалета В. П. – кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензенти:

Школа Г. М. – доцент кафедри української філології, кандидат філологічних наук, доцент, Київський національний лінгвістичний університет;

Тищенко Т. М. – професор кафедри української мови та методики її навчання, кандидат філологічних наук, доцент, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.

Схвалено на засіданні кафедри української філології 17 червня 2024 р., протокол № 21.

Схвалено на засіданні вченої ради філологічного факультету освітніх технологій 20 червня 2024 р., протокол № 15.

ЗМІСТ

1. Вступ. Мета і завдання курсової роботи.....	3
2. Академічна доброчесність як базова умова захисту курсової роботи.....	7
3. Організація дослідження.....	11
4. Опис результатів дослідження	15
5. Технічне оформлення курсової роботи	19
6. Захист курсової роботи та критерії оцінювання.....	22
7. Рекомендована література.....	28
8. Додаток 1. Зразок титульної сторінки.....	30
9. Додаток 2. Зразок змісту.....	31
10. Додаток 3. Зразок резюме	32
11. Додаток 4. Зразок заяви про допуск до захисту	33

1. ВСТУП. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У професійній підготовці майбутнього вчителя української мови і літератури курсова робота демонструє здатність сприймати та аналізувати сучасні досягнення у царині української лінгвістики.

Курсова робота з української мови – це самостійне наукове дослідження, що полягає в розробці актуальної для сучасної лінгвоукраїністики проблеми й передбачає новизну підходів та досягнення таких результатів, які б становили певний науковий інтерес і мали перспективу їхнього використання у шкільному викладанні мовознавчих навчальних дисциплін. Якість виконаної роботи і вагомість отриманих результатів повністю залежать від характеру підготовки та культури виконання курсової роботи.

Пропоновані методичні рекомендації дадуть змогу студентам правильно зорієнтуватися у виборі теми та у визначенні основних етапів виконання курсової роботи, допоможуть виробити вміння логічно мислити, набувати нових знань, робити висновки та узагальнення, що, безперечно, сприятиме координації спільних зусиль наукових керівників і студентів під час виконання курсової роботи.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Київському національному лінгвістичному університеті (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) курсова робота виконується з дисциплін, передбачених певною освітньою програмою, її навчальним планом, та є завершальним етапом вивчення дисципліни. Виконується на III курсі. За своїм змістом курсова робота відбиває теоретичні знання, аналітичні та практичні уміння студентів, має навчально-дослідницький характер.

Метою курсової роботи є:

- поглиблення знань студентів з актуальних проблем української мови;
- розвиток умінь самостійного критичного опрацювання наукових джерел;
- формування дослідницьких умінь і навичок студентів;
- стимулювання студентів до самостійного наукового пошуку.

Завдання курсової роботи полягають у формуванні в студентів таких *компетентностей*:

інтегральної: здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з української та англійської мов, з української та зарубіжної літератур, із педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти;

загальних:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність до прийняття обґрунтованих ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків на основі чинного законодавства, здатність працювати автономно та в команді, мотивуючи людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість (підприємницька компетентність).

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення досліджень на належному рівні, дотримуючись принципів академічної доброчесності (дослідницька компетентність).

фахових:

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ФК 5. Здатність формувати в учнів ключові компетентності й уміння, спільні для всіх компетентностей і здійснювати інтегроване навчання; розвивати в них критичне мислення та ціннісні ставлення.

ФК 6. Здатність добирати й використовувати сучасні й ефективні методики, методи, технології та засоби навчання, виховання й розвитку учнів.

ФК 7. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ФК 8. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності.

ФК 9. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні освітні ресурси й застосовувати цифрові технології в освітньому процесі.

ФК 18. Здатність проектувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.

ФК 19. Здатність планувати освітній процес з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, прогнозувати його результати.

ФК 20. Здатність до організації освітнього процесу з української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури, виховання й розвитку учнів, застосування різних видів і форм навчальної та пізнавальної діяльності учнів.

ФК 21. Здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати формування в учнів умінь самооцінювання та взаємооцінювання.

ФК 22. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі та використовувати інноваційні підходи до розв'язання проблем у професійній діяльності.

ФК 23. Здатність обґрунтовувати, планувати та виконувати дослідницький проєкт, аналізувати й узагальнювати його результати; апробувати їх у формі публікацій і наукових доповідей.

ФК 24. Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо).

ФК 25. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності й визначати індивідуальні професійні потреби.

Виконання і захист курсової роботи забезпечують такі *програми результати навчання*:

ПРН 11. Здатність прогнозувати та визначати цілі й результати освітнього процесу з формування мовної та комунікативної компетентностей учнів на різних етапах навчання, добирати й моделювати його зміст на засадах компетентнісного підходу.

ПРН 21. Здатність застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати відомості, проводити експерименти, аналізувати й інтерпретувати результати, створювати моделі та визначати їхню дієвість.

ПРН 22. Здатність аналізувати інформацію щодо освітніх інновацій, умов їхнього впровадження та інтегрувати їх у власну педагогічну практику, адаптувати їх до різних умов освітнього процесу та сучасних вимог до

педагогічної діяльності з урахуванням особливостей діяльності закладу освіти, індивідуальних потреб учнів.

ПРН 23. Здатність обґрунтовувати, планувати та виконувати дослідницькі проекти з педагогіки, психології, української мови і/або літератури, методики навчання української мови і/або літератури, визначати етапи їхнього виконання, необхідні ресурси та очікувані результати.

ПРН 24. Здатність збирати, критично вивчати, узагальнювати, структурувати, систематизувати інформацію, необхідну для дослідження, аналізувати і підсумовувати його результати.

ПРН 25. Здатність готувати українською та англійською мовами звіт, презентацію, доповідь, тези за результатами наукового дослідження.

ПРН 26. Здатність до автономного навчання, проектування та втілення ефективної стратегії професійного самонавчання, саморозвитку та самовдосконалення з урахуванням індивідуальних фахових потреб із визначенням умов та ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

ПРН 27. Здатність критично оцінювати власну професійну й дослідницьку діяльність, здійснювати моніторинг та оцінювати рівень сформованості власних професійно орієнтованих українсько- й англійськомовної комунікативних компетентностей та систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію впродовж життя.

Курсова робота дає змогу виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити, вміння збирати, аналізувати та систематизувати літературні джерела; здатність застосовувати отримані знання при розв'язанні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції, рекомендації з предмета дослідження.

Матеріали курсової роботи можуть бути використані для подальшої дослідницької роботи – до прикладу, написання кваліфікаційної роботи магістра.

Курсова робота має мати ознаки наукового дослідження, відтак особлива увага приділяється глибокому теоретичному вивченню й висвітленню проблеми, що розглядається як загалом, так і окремих її складників.

Ці Методичні рекомендації мають на меті допомогти здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня при написанні курсових робіт з української мови. У них розкрито єдині вимоги до вибору теми, послідовності етапів виконання дослідження, змісту окремих розділів, оформлення роботи, крім того, визначено порядок захисту та критерії оцінювання курсових робіт.

2. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК БАЗОВА УМОВА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконуючи курсову роботу, здобувачі зобов'язані дотримуватися принципів **академічної доброчесності** згідно з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і (магістерський) рівень вищої освіти), затвердженого вченою радою університету 29 вересня 2022 року. Забезпечення академічної доброчесності є однією із засадничих основ інституційної культури КНЛУ, складником його внутрішньої системи забезпечення якості.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів і визначених Законом України «Про освіту» правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти **передбачає:**

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до Закону України «Про освіту» вияви академічної недоброчесності бувають такі:

- **академічний плагіат** – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** – виконання письмових та інших робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

• **обман** – надання умисно неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є зокрема академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

• **хабарництво** – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція надати (отримати) кошти, майно, послуги, пільги чи будь-які інші блага матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

• **необ'єктивне оцінювання** – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

• надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання **допомоги чи створення перешкод**, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

• вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним / нею необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Плагіатом є:

• дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело;

• використання інформації (факти, ідеї тощо) з джерел без посилання на це джерело;

• перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

• подання як власних робіт (рефератів, контрольних робіт, модульних робіт, курсових робіт, кваліфікаційних робіт тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

• з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди академічного плагіату.

Самоплагіатом є:

• повторне подання здобувачами вищої освіти письмових робіт тощо, які вже подавалися як звітність з інших дисциплін, без дозволу викладача;

• дублікація навчально-наукових робіт, кваліфікаційних робіт, публікацій

• подання/публікація тієї самої роботи (цілком або з несуттєвими змінами) як нової роботи;

• повторний аналіз раніше опублікованих даних без покликання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаного їх аналізу;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди самоплагиату, яких потрібно уникати.

Фабрикацією є:

- наведення в письмових роботах здобувачів вищої освіти і наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, результатів експерименту, розрахунків чи емпіричних досліджень тощо;

- покликання на вигадані джерела інформації або навмисне покликання не на справжнє джерело;

- приписування іншим особами текстів, думок чи ідей, яких вони не висловлювали чи не публікували;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди фабрикації, яких учасники освітнього процесу не повинні допускати.

Фальсифікацією вважають:

- наведення в письмових роботах здобувачів вищої освіти і в наукових роботах свідомо змінених літературних даних та даних, отриманих з інших джерел;

- наведення неповної або викривленої інформації про апробацію результатів досліджень та розробок;

- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди фальсифікації, яких учасники освітнього процесу не повинні допускати.

Обманом є:

- подання як результатів власної діяльності робіт, виконаних на замовлення іншими особами, або робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання;

- здавання або представлення різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

- використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових) під час виконання групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

- несамостійне виконання завдань у випадках, коли отримання допомоги чи співпраця кількох осіб не передбачена умовами завдання;

- проходження процедур контролю знань підставними особами;

- симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;

• з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші різновиди обману, яких учасники освітнього процесу не повинні допускати.

Необ'єктивним оцінюванням вважають:

- свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти;
- невчасне повідомлення здобувачам вищої освіти інформації про систему оцінювання результатів навчання;
- застосування системи оцінювання, що не відповідає декларованим цілям та завданням теми, дисципліни, практики, освітньої програми тощо;
- з урахуванням специфіки змісту освітніх програм кафедри, факультети визначають (у разі необхідності) інші непримистимі різновиди необ'єктивного оцінювання.

Наукові керівники й завідувачі кафедри, на яких здобувачі виконують курсові роботи, контролюють дотримання академічної доброчесності упродовж усього періоду навчання.

Усі курсові роботи **обов'язково** перевіряють на відсутність академічного плагіату за допомогою інформаційної системи "Unicheck" **лише один раз**. Рівень оригінальності курсової роботи, необхідний для її допуску до захисту, має бути **не менше 60 %**.

З метою **уникнення порушень** академічної доброчесності при підготовці студентами курсових робіт власне здобувачі вищої освіти і їхні наукові керівники протягом усього періоду написання цих робіт повинні перевіряти курсові роботи на академічний плагіат за допомогою безкоштовних програм чи інтернет-сервісів.

Спеціальна комісія кафедри на підставі звіту про результати перевірки курсової роботи на оригінальність тексту й перевірки тексту роботи ухвалює остаточне рішення щодо наявності чи відсутності плагіату, готує і подає на затвердження кафедри Довідку про допуск / недопуск здобувача вищої освіти до захисту курсової роботи. Довідка подається не пізніше ніж за три тижні до захисту студентами відповідної академічної групи курсових робіт.

Спеціальна комісія кафедри рекомендує допустити студента до захисту курсової роботи, якщо:

- рівень оригінальності цієї роботи не менший за **60 %**;
- подальший аналіз комісією результатів перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і власне роботи підтвердив відсутність ознак плагіату, і що відсоток достовірності курсової роботи бакалавра – не менше **60 %**.

Спеціальна комісія кафедри **не рекомендує** студента до захисту курсової роботи, якщо:

- рівень оригінальності цієї роботи становить **менше за 60 %**,

або

- подальший аналіз комісією **результатів** перевірки курсової роботи на наявність ознак плагіату і власне курсової роботи підтвердив наявність ознак плагіату (у роботі використані запозичення із неоцифрованих джерел; наявні переклади іншомовних текстів без належних покликань на джерела або інші форми академічного плагіату), або що відсоток достовірності курсової роботи становить менше за **60 %**.

У разі, якщо за результатами роботи спеціальної комісії кафедра **не рекомендує** студента до захисту курсової роботи, то не пізніше наступного робочого дня після відповідного засідання кафедри науковий керівник курсової роботи повідомляє про це студентів, а завідувач кафедри інформує письмово декана факультету про факт порушення академічної доброчесності. На підставі рішення кафедри декан факультету подає ректорові письмове подання про **відрахування такого здобувача вищої освіти з Університету за невиконання індивідуального навчального плану**.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1. Визначення матеріалу дослідження і вибір теми

Обравши тему, яка викликає в студента особливе наукове зацікавлення, потрібно визначити матеріал і напрямок дослідження. Назва роботи має бути стислою, конкретною, сформульованою відповідно до змісту досліджуваної проблеми. Формулювання теми передбачає її подальше уточнення, конкретизацію в певному напрямку. Так, тему “Оказіоналізми у творчості Ліни Костенко” можна опрацювати на матеріалі ліричної поезії, романів у віршах “Маруся Чурай” чи “Берестечко” або всього її поетичного доробку. Досліджувати можна лексичні і словотвірні оказіоналізми, стилістичні функції оказіоналізмів тощо, а отже, теми курсових робіт можуть бути сформульовані так: “Структурно-семантичні особливості та функціонування оказіоналізмів у творчості Ліни Костенко”, “Словотвірні оказіоналізми в романах Ліни Костенко”, “Неузале словотворення в ліриці Ліни Костенко” та ін.

Науковий керівник роз’яснює, у якому плані має проводитися дослідження, радить, якими бібліографічними джерелами потрібно користуватися, як вести спостереження над досліджуваними мовними явищами і які методи використовувати.

3.2. Пошук наукової літератури та її опрацювання

Одним із важливих етапів роботи над темою курсової роботи з української мови є ознайомлення студента з науковою літературою та її опрацювання. Зважаючи на те, що виконувана робота має відзначатися науковою новизною, дослідник зобов'язаний знати, що зроблено його попередниками, які є підходи в лінгвістиці до предмета його дослідження. Тому йому потрібно дібрати й ретельно опрацювати спеціальну літературу.

Починати потрібно з бібліотечного каталогу. З нього необхідно вибрати все, що стосується обраної теми. Опрацювання теми з української мови передбачає знайомство з передусім з лінгвістичною літературою: спеціальними українознавчими джерелами, працями, у яких аналізують відповідне явище у споріднених чи неспоріднених мовах, енциклопедіями, словниками. Використовувати доцільно й Інтернет-ресурси. Найпопулярнішими в мережі є такі пошукові програми, як МЕТА (www.meta.ua), GOOGLE (www.google.com.ua) та ін.

Працюючи з каталогом, потрібно пам'ятати, що дуже важливо не пропустити нічого суттєвого, тому варто брати на облік усі роботи (монографії, збірники наукових праць, журнальні статті тощо), у назвах яких можна знайти хоча б натяк на їхній зв'язок з темою дослідження. Звичайно, не всі підходи й думки вчених будуть використані, але вони допоможуть зрозуміти проблему й визначити шляхи власного пошуку.

Опрацьовуючи наукову літературу, потрібно робити нотатки у вигляді цитат, які потім можна буде використати в курсовій роботі. Проте слід пам'ятати, що дослідження повинне віддзеркалювати і власну позицію його автора.

Зверніть увагу на необхідність покликань на автора та джерело, з якого взято цитату або використано якесь висловлення чи авторську думку. Наведена цитата має повністю відповідати оригіналові, повинна супроводжуватися бібліографічною довідкою. З огляду на це під час опрацювання наукової літератури радять відразу оформляти бібліографічні картки.

3.3. Картотека фактичного матеріалу

Наступним етапом у підготовці курсової роботи є попередній аналіз мовних явищ, який полягає у доборі й виписуванні прикладів з досліджуваних художніх, публіцистичних текстів чи словників.

Кожне речення або якесь інше мовне явище (словосполучення, слово, фразеологічний зворот та ін.) потрібно виписувати на окремі картки, наводити ілюстрацію з обов'язковою паспортизацією: зазначити не лише ім'я автора, том, сторінку, а й назву твору.

Розкладаючи картки за певними ознаками, дослідник систематизує матеріал, класифікує його, робить висновки стосовно закономірностей функціонування аналізованого явища, його продуктивності, частотності тощо. Результати аналізу варто подавати в таблицях і схемах, які дають змогу узагальнити спостереження, вияскравити одержані результати.

3.4. Бібліографічні покликання

Бібліографічні **покликання** в тексті беруть у **круглі** дужки. Цитуючи, використовують покликання в тексті роботи щоразу, коли цитують джерело (чи то парафраз, цитата всередині рядка, чи блокова цитата). Внутрішньотекстове покликання містить інформацію про: автора праці (редактора/укладача/назву цитованого джерела, якщо автор відсутній), що цитується, рік видання та сторінковий інтервал (номери сторінок, з яких наводиться цитата). Сторінковий інтервал можна не вказувати, якщо наводять не цитату, а висловлюють якусь ідею чи покликаються на роботу загалом.

Парафраз. Не беруть у лапки. Прізвище(а) автора(ів) може з'явитися: 1) в самому реченні, тоді після нього у круглих дужках зазначається рік видання; 2) в дужках після парафрази разом із роком видання (через кому).

Наприклад: [Кількість підходів до навчання обчислюється кількома десятками \(Голуб, 2015\). За Голуб \(2015\), кількість підходів до навчання обчислюється кількома десятками.](#)

Обидва покликання вказують на те, що інформація, яка міститься в реченні, може бути розміщена у праці Голуб, виданій 2015 року. Більш розгорнута інформація про згадане джерело буде міститися в списку використаних джерел.

Цитата всередині рядка. Таку цитату беруть у лапки. Прізвище(а) автора(ів) може з'явитися: 1) в самому реченні, тоді після нього у круглих дужках зазначається рік видання, а після цитати у круглих дужках зазначається сторінковий інтервал; 2) у дужках після цитати разом із роком видання та сторінковим інтервалом (через кому).

Наприклад: [Баган \(2021\) з'ясувала, що конотації зоонімів «є важливим засобом емоційно-оцінного вираження мовлення сучасної молоді» \(с. 55\). Конотації зоонімів «є важливим засобом емоційно-оцінного вираження мовлення сучасної молоді» \(Баган, 2021, с. 55\).](#)

Обидва покликання вказують на те, що інформація, подана в реченні, розміщена на сторінці 55 праці 2021 року, автором якої є Баган. Більш розгорнуту інформацію про згадане джерело можна дізнатися зі списку використаних джерел.

Блокова цитата (складається з понад трьох рядків тексту). Подають у тексті з нового рядка з абзацним відступом для всієї цитати, не беруть у лапки. Міжрядковий інтервал – подвійний. Після тексту цитати ставлять крапку і вказують вихідне джерело в дужках. Наприклад:

[Фразеологізмом називається семантично пов'язане сполучення слів, яке, на відміну від подібних до нього за формою синтаксичних структур \(словосполучень або речень\), не створюється у процесі мовлення відповідно до загальних граматичних і значеннєвих закономірностей](#)

поєднання слів, а відтворюється у вигляді фіксованої конструкції з властивим їй лексичним складом і значенням. (Грищенко, 1997, с. 226).

Якщо у внутрішньотекстовому покликанні зазначають назву джерела, тоді всі слова назви мають починатися з великої літери. Курсивом потрібно виділяти назви великих творів (книги), наприклад: (*Українська Мова*, 2009, с. 6). Назви невеликих робіт (частини книги, статті) беруть у лапки, наприклад: («*Сторителінг на уроках української мови*», 2021, с. 100).

Покликання на роботу кількох авторів (редакторів/укладачів) Внутрішньотекстове покликання на роботу кількох авторів залежить від їх кількості: 2-5 авторів. У внутрішньотекстовому покликанні потрібно назвати прізвища усіх авторів (через кому). Перед останнім автором ставлять знак «&», якщо авторів називають у дужках, або слово «та», якщо автори названі в реченні, а рік видання та сторінковий інтервал у дужках. Наприклад: (Горошкіна & Голуб, 2021) або (Горошкіна & Голуб, 2021, с. 98). Результати дослідження Горошкіної та Голуб (2010) підтверджують ... або Горошкіна та Голуб (2021) стверджують: «Жоден із аргументів не переконує в необхідності називати покращений, модернізований метод розповіді сторителінгом» (с. 101).

Покликання на роботу під назвою. Якщо автора (редактора/укладача) праці великого обсягу (наприклад, книги) встановити неможливо, тоді у внутрішньотекстовому посиланні після парафраза або цитати на місці автора необхідно вказати курсивом два слова назви праці.

Наприклад: Згідно з останніми дослідженнями, українська мова посідає визначене місце серед сучасних мов світу (*Українська Мова*, 2009). Елкінс стверджує, що візуальні дослідження як нова дисципліна можуть бути «занадто легкими» (*Візуальні дослідження*, 2009, с. 63).

Якщо автора (редактора/укладача) праці невеликого обсягу (наприклад, статті, частини книги, веб-сторінки) встановити неможливо, тоді у внутрішньотекстовому посиланні після парафраза або цитати на місці автора необхідно вказати у лапках два слова назви праці.

Наприклад: В українській мові розрізняють 6 голосних фонем («Система голосних фонем», 2009). «Фонетика як система матеріальних засобів мови – це набір звуків, наголосів й інтонацій» («Система голосних фонем», 2009, с. 6).

Покликання на кілька робіт різних авторів (одночасно) Якщо парафраз стосується кількох праць різних авторів, то після парафраза вказують прізвище автора однієї книги і рік видання, ставлять знак «;», а після нього вказують прізвище автора другої книги і рік видання.

Наприклад: Багато науковців ототожнюють метод і прийом навчання (Калита, 2016; Овчаренко, 2018).

Покликання на кілька робіт різних авторів з однаковими прізвищами Якщо два або більше авторів мають однакові прізвища, у внутрішньотекстовому покликанні вказують також перші ініціали (або навіть повне ім'я, якщо різні автори мають однакові ініціали).

При покликаннях на розділи, підрозділи, ілюстрації, таблиці, додатки зазначають їх номери, до прикладу: «Як зазначено у Розділі 1...», «Дивись 2.1...», «... на Рис. 2.1», «... у таблиці 2.3 ...», «... у Додатку 5 ... ».

4. ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1. Структура роботи

Курсова робота має складатися із вступу, двох (або кількох) розділів (кожен із них членується на підрозділи), висновків до розділів і загальних висновків, списку використаної літератури. У разі необхідності подається список лексикографічних джерел, список джерел фактичного матеріалу. Робота може бути доповнена додатками, але вони не є обов'язковою частиною виконаної праці.

Усі необхідні складники роботи потрібно розташовувати в такій послідовності:

1. Титульна сторінка.
2. Зміст.
3. Перелік умовних скорочень (за необхідності).
4. Вступ.
5. Розділи (з підрозділами) та висновки до кожного з них.
6. Загальні висновки.
7. Список використаної літератури.
8. Джерела фактичного матеріалу (за необхідності).
9. Додатки (за необхідності).

У **Вступі (обсяг 3-5 сторінок)** звичайно висвітлюють такі питання: 1) актуальність теми, 2) об'єкт і предмет дослідження (*співвідносяться як загальне й часткове*), 3) мета й основні завдання дослідження, 4) методи дослідження, 5) наукова новизна одержаних результатів.

Обґрунтовуючи **актуальність** обраної теми, потрібно сформулювати проблему, висвітлити стан її вивчення і довести важливість її розробки. Актуальність теми зумовлюється також її недостатньою вивченістю або необхідністю подальших досліджень.

Формулюючи **мету й завдання** дослідження необхідно врахувати, що саме обрані формулювання визначають його проведення, а отже, вони зумовлюють структуру роботи.

Формулюючи мету, використовують дієслова:

- дослідити (що?)...
- проаналізувати (що?)....
- здійснити аналіз (чого?)....
- розкрити (що?)...
- дати характеристику (чого?)...
- мета дослідження полягає у

Поставленої мети можна досягти, розв'язавши певні завдання. Їх формулюють за допомогою таких слів і словосполучень:

- опрацювати наукову літературу, присвячену (чому?);
- схарактеризувати (що?);
- виявити (що?);
- з'ясувати (що?);
- визначити (що?);
- зробити аналіз (чого?) та ін.

У вступі необхідно подати перелік **методів**, використаних для досягнення поставленої мети, обґрунтувати необхідність і доцільність їхнього використання. Наприклад, у вступі до курсової роботи на тему “Структурно-семантичні типи нових абrevіатур” цю частину можна викласти так: “У роботі як основний застосовано описовий метод, прийом систематизації, за допомогою якого абrevіатури розподілено за основними типами, групами і підгрупами. Крім того, використано метод кількісних підрахунків для кількісно-якісної характеристики функціонування абrevіатур у досліджуваних публіцистичних текстах”.

Наукова новизна курсової роботи полягає передусім в уточненні певних понять, поглибленні знань про специфіку функціонування тих чи тих мовних одиниць, установленні взаємозв'язків цих одиниць у досліджуваному тексті, з'ясуванні закономірностей їхнього вживання певним автором тощо.

4.2. Рекомендації до написання розділів

Безпосередній опис дослідження і його результатів становить **основну частину** роботи. Вона звичайно складається з двох (або кількох) розділів. Кількість розділів залежить від фактичного матеріалу, зібраного та систематизованого автором, особливостей його аналізу. Розділи потрібно розташовувати в логічній послідовності. Вони мають бути підпорядковані поетапному розкриттю теми.

Кожний розділ починається з **нової сторінки і має свою назву**.

Напр.:

Розділ 1. *Старослов'янізми в лексичній системі української мови.*

В кінці кожного розділу формулюють короткі **висновки** зі стислим викладенням наведених у ньому результатів дослідження, які оформляють як окрему структурну частину з нової сторінки.

Напр.:

Висновки до розділу 1

Розділ 1 курсової роботи теоретичний (8-10 стор.). У ньому передбачено виклад питань про стан розв'язання поставленої проблеми на момент, коли за неї взявся автор дослідження. Студент вивчає погляди мовознавців на досліджуване явище, звертає увагу на дискусійні питання, робить вибір прийнятої концепції для аналізу свого матеріалу.

З цією метою проводиться критичний огляд наукової літератури, систематизація різних підходів до вивчення предмета аналізу, з'ясовуються нерозв'язані питання та обґрунтовується необхідність подальших наукових пошуків.

Звичайно розділи курсової роботи містять **підрозділи**, які пишуть в тексті з абзацного відступу, нумерують і називають, напр.:

РОЗДІЛ 1. СТАРОСЛОВ'ЯНІЗМИ В ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....

1.1. Поняття старослов'янзму.....

1.2. Основні критерії визначення старослов'янствів.....

Наступні розділи присвячуються вичерпному і повному викладу результатів власних досліджень.

У **Розділі 2 (10-12 стор.)**, який має більш практичний характер, класифікують, аналізують фактичний матеріал, викладають власні спостереження, ідеї, аргументують свої думки тощо. Розділ має бути достатньо насиченим фактичним матеріалом та ілюстраціями, які підтверджують спостереження автора.

У викладі думки студентів потрібно зважати на різні підходи, думки мовознавців, робити вибір прийнятої концепції, уміти розмежовувати своє і чуже, наголошуючи, що саме належить авторові роботи, а що запозичене з праць науковців.

З огляду на це варто використовувати такі мовні кліше: “*на нашу думку*”, “*як засвідчує наше дослідження*”, “*з нашого погляду*”, “*як слушно зауважує...*”, “*як переконує...*”, “*як твердить...*” “*на думку автора*”, “*поділяючи думку...*”, “*дослідник констатує*”, “*наше дослідження виявило*” та ін.

Загальні висновки (1-2 стор.) – це підсумок усього дослідження. Вони містять основні узагальнення, результати виконаної роботи. Висновки повинні містити відповіді на поставлені у Вступі завдання.

Потрібно пам'ятати, що нічого нового порівняно з текстом попередніх розділів у висновках не повинно бути. **Не допускаються покликання на авторів і цитування.**

Список використаної літератури подають в алфавітному порядку спочатку українськомовні, потім – видання іноземними мовами й оформлюють стилем АПА, напр.:

Вихованець, І. Р. (1987). *Система відмінків української мови*. Київ: Наукова думка.

Баган, М. П. (2017). Експресивність сучасного українськомовного наукового дискурсу: межі можливого. *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія Філологія*. 20(1), 9–17.

Стародубцев, А. А., & Стебелєв, А. М. (2019). Теоретико-правовий аналіз

етичних засад адвокатської діяльності. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право», 7(2), 90–96.*
<https://doi.org/10.26565/2075-1834-2019-28-11>

Яременко, Н. В. (2003). *Проза Ю. Яновського, О. Довженка, О. Гончара середини ХХ ст.: інтенсифікація образності засобом повтору.* (Автореф. дис. канд. філол. наук). Дніпропетровськ.

Foroughi, H., Djavari, M.-H., & Heidari, S. (2013). L'errance narrative chez Alain Robbe-Grillet. Le cas d'étude : Dans le labyrinthe. *Recherches en Langue et Littérature Françaises: Revue de la Faculté des Lettres.* (Vol. 7, № 11, pp. 1–16). Retrieved from france.tabrizu.ac.ir/pdf_523_23fc18d409d550c.

Kyiv Dictionary. (2020, 10 березня). «Міккі Маус» чи «Мікі Маус»? <http://surl.li/nxwzo>

Якщо в бібліографічному описі зазначено кілька робіт того самого автора, редактора або упорядника, тоді записи розташовуються в хронологічному порядку за роками видання в порядку зростання.

Кожен бібліографічний опис джерела починається з нового рядка з вирівнюванням у шир без відступів. **Якщо бібліографічний опис джерела займає кілька рядків, тоді перший рядок опису вирівнюється по ширині без відступів, а наступні рядки – з відступом у 1,25 см.** Наприклад:

Баган, М., Навальна, М., & Істоміна, А. (2022). Індивідуальні вербальні коди спонтанної емоційної психорегуляції сучасної української молоді. *PSYCHOLINGUISTICS, 31(2), 6-32.*
<http://surl.li/nxxaj>

Інтервал між рядками списку використаних джерел **подвійний**.

Список джерел ілюстративного матеріалу (художні твори, словники, засоби масової комунікації, інтернет-ресурси, які використав автор для добору фактичного матеріалу) теж оформлюють за алфавітом АПА-стилем.

Список лексикографічних джерел студент подає, якщо робить покликання на якісь словники. Лексикографічні джерела потрібно паспортизувати стилем АПА, напр.:

Літинський, В. В. (Ред.). (2001). *Геодезичний енциклопедичний словник.* Євросвіт.
СУМ – *Словник української мови в 11 томах.* <http://sum.in.ua>

Додатки (словнички, схеми, таблиці, діаграми, малюнки тощо) повинні мати назви і розпочинатися з нової сторінки.

Загальний обсяг курсової роботи **25-30 сторінок** (із списком літератури і додатками).

5. ТЕХНІЧНЕ ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Роботу виконують машинописним способом на комп'ютері. Текст оформляється в текстовому редакторі Word (стандарти: папір формату А4, шрифт набору Times New Roman, кегль 14 pt, міжрядковий інтервал – 1.5, поля: ліве – 30-35 мм, праве – 10-15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм. Сторінки з нумерацією.

Параметри абзацу: перший рядок – відступ 1,25 мм. Текст набирається без переносів, на всю ширину сторінки. При наборі тексту потрібно розрізняти символи дефісу (-) і тире (–). Лапки застосовують в українському реєстрі такі: «».

Обсяг курсової роботи має становити 25-30 сторінок, разом із титульною сторінкою, списком літератури й анотацією (англійською мовою).

Заголовки структурних елементів і розділів курсової роботи слід друкувати з абзацного відступу великими літерами напівжирним шрифтом, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Заголовки підрозділів і пунктів слід починати під пунктами розділів, друкувати маленькими літерами, крім першої великої, напівжирним шрифтом, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

Відстань між назвами розділу та підрозділу, між підрозділом і текстом становить 1 абзацний відступ (близько 15 мм), тобто між назвою розділу та початком тексту пропускається один міжрядковий інтервал.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу і пункту в нижній частині сторінки, якщо після неї немає тексту або розміщено тільки один рядок тексту.

Нумерація сторінок

Сторінки курсової роботи нумеруються арабськими цифрами за наскрізною нумерацією впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш входить до загальної нумерації сторінок роботи, але номер сторінки на ньому не проставляють. Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, входять до загальної нумерації сторінок роботи.

Нумерація розділів і підрозділів

Розділи, підрозділи і пункти курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Такі структурні частини роботи, як ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, РЕЗЮМЕ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ та ДОДАТКИ не мають порядкового номера.

Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ. Далі в тому самому рядку через крапку друкують назву розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, до прикладу: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу). Потім у тому самому рядку друкується заголовок підрозділу. Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу або підрозділу. Номер пункту складається з номера розділу, порядкового номера підрозділу та порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту крапку не ставлять, до прикладу: 1.2.1, 1.2.2 і т. д.

Кожний розділ має починатися з нової сторінки. Текст підрозділів і пунктів продовжується на тій самій сторінці, де завершився текст попереднього підрозділу або пункту, відділяючись від нього одним порожнім рядком.

Ілюстрації

Ілюстрації (рисунок, схеми, діаграми) слід розміщувати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Рисунок слід розміщувати таким чином, щоб їх можна було розглядати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою. На всі ілюстрації мають бути зроблені покликання у тексті курсової роботи. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують по центру під ілюстрацією. Ілюстрацію позначають словами «Рис. _____» або «Мал. _____», які разом із назвою розміщують під ілюстрацією.

Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною порядковою нумерацією у межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках, до прикладу: Рис. 2.3, де 2 – номер розділу, а 3 – порядковий номер рисунка в межах другого розділу. Між номером ілюстрації та її назвою ставиться крапка.

Неприпустиме використання запозичених готових схем, рисунків (малюнків), діаграм, таблиць тощо, оскільки вони виконані, як правило, без урахування стандартів оформлення або мають низьку якість зображення. Якщо схема, малюнок, таблиця тощо є запозиченими, необхідно обов'язково зазначити джерело запозичення. Таблиці, рисунки, схеми, що займають понад 2/3 аркуша, потрібно виносити в додатки. Не допускається залишати більше 1/2 аркуша без тексту.

Таблиці

Часто певний матеріал курсової роботи узагальнюють у вигляді таблиці, зокрема й цифровий. Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути покликання в тексті курсової роботи. Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами наскрізною порядковою нумерацією у межах розділу. За винятком таблиць, що подані в додатках.

Таблиці повинні мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею по центру. Назва має бути стислою і розкривати зміст таблиці. Крапка в кінці не ставиться.

Слово Таблиця вказують один раз праворуч над таблицею. Якщо текст таблиці переносять на наступну сторінку, то над другою та іншими частинами пишуть: «Продовження Таблиці ___» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, до прикладу: Таблиця 2.3 (третя таблиця другого розділу). Крапку в кінці не ставлять.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки – з малої, якщо вони складають одне речення із заголовком.

При перенесенні таблиці на іншу сторінку всі стовпчики необхідно пронумерувати, а на наступній сторінці повторити тільки рядок із їх номерами без заголовків.

Переліки

Переліки (за потреби) можуть бути наведені всередині підрозділів. Перед переліком ставлять двокрапку, а перед кожною позицією переліку слід ставити відповідний номер або малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи, – дефіс (перший рівень деталізації). Переліки першого і другого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Додатки

Додатки слід оформляти як продовження курсової роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи покликань на них у тексті роботи.

Кожний додаток має починатися з нової сторінки. Додаток має мати заголовок, надрукований зверху малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки напівжирним шрифтом. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої напівжирним шрифтом має бути надруковане слово «Додаток 1». Додатки слід позначати послідовною нумерацією.

Додатки повинні мати спільну з попередніми частинами роботи наскрізну нумерацію сторінок.

5.1. Титульний аркуш роботи

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках (**починаючи з цифри 2**, яка ставиться на першій після титульної сторінки) номер проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад (Міністерство освіти і науки України); назву вищого навчального закладу (Київський національний лінгвістичний університет; назву кафедри, де виконана робота (кафедра української філології та славістики); назву курсової роботи; шифр групи, факультет, прізвище, ім'я, по-батькові автора; науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника, місто і рік виконання роботи (див. Додаток 1).

6. ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Курсову роботу студент/студентка подає науковому керівникові у зброшурованому друкованому та електронному вигляді у визначені кафедрою української філології строки.

До курсової роботи кожний студент додає звіт про результати перевірки курсової роботи на академічний плагіат, який засвідчується підписом студента, а науковий керівник – відгук.

У разі своєчасного (у терміни, визначені кафедрою) подання студентом зазначеного вище пакету документів, наявності у звіті про результати перевірки курсової роботи необхідного рівня оригінальності – не менше 60 %, така робота перевіряється комісією кафедри на дотримання вимог академічної доброчесності програмою Unichesk. За результатами перевірки комісія формує відповідну довідку. У разі дотримання вимог Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти; денна і заочна форми здобуття освіти) курсова робота допускається до захисту в комісії, яку призначає кафедра. Після захисту курсові роботи та всі супровідні документи мають зберігатися на кафедрі як документи суворої звітності протягом 3 років.

У разі несвоечасного (порушення термінів, визначених кафедрою) подання студентом названого вище пакета документів, чи неподання хоча б одного з названих вище документів, чи меншого за допустимий рівень оригінальності курсової роботи, такому здобувачеві виставляється 0 балів (у 100-бальній шкалі) і оцінка **«не зараховано»** в національній системі за виконання курсової роботи.

Курсова робота не допускається до захисту у випадках, якщо:

- містить плагіат і рівень її оригінальності становить менше 60 %;
- написана на основі застарілих джерел (у списку використаної літератури відсутня нова література (останніх 5 років), не представлено нову законодавчу базу з питання, що розглядається);

- збігається за змістом із курсовою роботою іншого студента;
- не відповідає вимогам щодо оформлення курсових робіт;
- виконана на низькому теоретичному рівні, не містить практичної частини.

Роботу, не допущену до захисту, студент/студентка доопрацьовує відповідно до вимог і зауважень наукового керівника та знову подає її керівникові для повторної перевірки.

До захисту допускається остаточний варіант курсової роботи, оформлений відповідно до чинних вимог, що отримав позитивний відгук наукового керівника.

Захист курсової роботи передбачає стислий виклад студентом основних положень курсової роботи та висновків, а також відповіді на запитання членів комісії. Уміння орієнтуватися та чітко відповідати на запитання є свідченням рівня володіння студента предметом дослідження.

Для успішного захисту курсової роботи студент / студентка має підготувати доповідь тривалістю 5 – 7 хвилин, розрахувати обсяг інформації так, щоб викласти усе необхідне та укластися у відведений час. Доповідь має супроводжуватися **мультимедійною презентацією**.

Рекомендована структура презентації на слайдах така:

- назва курсової роботи, її автор і науковий керівник;
- об'єкт, предмет, мета, завдання, методи, що використані в роботі;
- основні положення кожного розділу дослідження. Бажано на слайді представити ілюстративну частину його, візуалізацію отриманих результатів (таблиці, малюнки, структурно-логічні схеми, діаграми тощо);
- висновки;
- рекомендації.

Рекомендована кількість слайдів – до 10 – 12. Кількість слайдів, однак, звичайно залежить від їх наповненості та інформативності.

Презентація доповіді студента під час захисту курсової роботи має бути чіткою, логічно побудованою, розкривати основний зміст курсової роботи. Не рекомендовано перевантажувати слайди суцільним текстом, натомість текст презентації має бути чітко структурованим, містити узагальнення. Ілюстрації на слайдах мають бути якісними. Не варто в презентацію залучати великі таблиці та складні схеми. Рекомендований розмір шрифту підписів на слайдах – 24 – 40. Фон слайдів варто добирати пастельних тонів, не використовувати занадто яскраві. Колір тексту на слайдах має бути контрастним щодо фону.

Презентація не має дублювати повний текст доповіді, а має лише доповнювати її.

В умовах дистанційного чи змішаного навчання підготовка та захист курсової роботи відбувається відповідно в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій. Науковий керівник консультує студентів під час конференцій на платформі Microsoft Teams і в особистому електронному листуванні на прохання студентів.

Остаточний варіант курсової роботи та звіт щодо її перевірки на академічний плагіат здобувачі вищої освіти мають відправити на електронну пошту наукового керівника у встановлені кафедрою строки. Комісія кафедри української філології проводить процедуру перевірки курсових робіт на академічний плагіат програмою Unichesk та формує відповідні звіти. У разі наявності оригінальності роботи не менше 60 % курсову роботу рекомендують до захисту.

Згідно з графіком захисту курсових робіт, укладеним деканатом відповідного факультету, студенти приєднуються до відеоконференції на інформаційній платформі Microsoft Teams і в присутності комісії, призначеної кафедрою української філології, та всієї академічної групи / кількох академічних груп по черзі виголошують основні положення та результати дослідження, викладені в курсовій роботі, демонструють мультимедійні презентації та відповідають на запитання членів комісії й однокурсників.

Критерії оцінювання

Основні критерії оцінювання курсової роботи випливають зі сформульованих програмних результатів навчання та відповідних їм вимог. Такими критеріями є:

- глибина проведеного аналізу;
- самостійність, дотримання вимог академічної доброчесності, творчий підхід;
- чітка побудова роботи;
- логічна послідовність викладу матеріалу;
- використання новітнього фактологічного та статистичного матеріалу;
- повнота розв'язання сформульованих завдань;
- доказовість висновків;
- грамотність викладення матеріалу;
- якість оформлення курсової роботи.

Захист курсових робіт студентів завершується виставленням членами комісії заліку («зараховано» / «не зараховано») та оцінки в 100-бальній системі ЄКТС. До уваги береться:

- 1) якість виконання курсової роботи – до **70 балів**;
- 2) захист і презентація результатів дослідження (зокрема і в дистанційному режимі) – до **30 балів**.

Критерії оцінювання результатів виконання та захисту курсових робіт

№ з/п	Критерії	Макс. кількість	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
-------	----------	-----------------	----------------------------	----------------

		балів		
1.	Якість наукового апарату дослідження (актуальність теми дослідження; об'єкт, предмет, мета, завдання, методи дослідження); науковість, логічність викладу і відповідність темі дослідження	10	<ul style="list-style-type: none"> - відповідає повністю; - відповідає, але наявні окремі помилки; - неповністю; - відповідає недостатньо; - відповідність часткова; - науковий апарат не визначений. 	10 8 – 9 7 6 1 – 5 0
2.	Критичний аналіз інформаційних і літературних джерел з теми дослідження; достатність обсягу наукових джерел	10	<ul style="list-style-type: none"> - повний, обґрунтований; - неповний; - недостатньо повний; - критичний аналіз недостатній; - перелік наукових досліджень з теми поданий без відповідного аналізу; - аналіз відсутній. 	10 8 – 9 7 6 1 – 5 0
3.	Повнота, науковий рівень обґрунтування розробок і запропонованих рішень: <ul style="list-style-type: none"> - рівень самостійності роботи; - відповідність змісту роботи її назві, поставленій меті та завданням; - адекватність методики дослідження заявленим завданням; - якість інтерпретації результатів дослідження, аргументованість висновків; наявність власних пропозицій і рекомендацій з предмета дослідження	20	<ul style="list-style-type: none"> - науковий рівень дослідження високий, проведений аналіз якісний, результати роботи аргументовано та обґрунтовано, висновки відповідають поставленим завданням; - науковий рівень дослідження достатньо високий, проведений аналіз базується на новітніх джерелах інформації, проте висновки недостатньо обґрунтовані та недостатньо чітко відповідають поставленим завданням; - науковий рівень дослідження достатній, для проведення аналізу використані новітні джерела інформації, проте відсутній критичний аналіз їх, висновки недостатньо обґрунтовані; 	18 – 20 16 – 17 15

			<ul style="list-style-type: none"> - науковий рівень дослідження задовільний, критичний аналіз предмета дослідження недостатній, висновки недостатньо аргументовані, не прослідковується чіткий зв'язок з поставленими завданнями дослідження; - науковий рівень дослідження задовільний, критичний аналіз предмета дослідження майже відсутній, висновки поверхові, не прослідковується чіткий зв'язок з поставленими завданнями дослідження; - науковий рівень дослідження низький, критичний аналіз предмета дослідження практично відсутній, висновки містять загальні фрази; - робота не містить ознак наукового дослідження. 	<p>13 – 14</p> <p>10 – 12</p> <p>1 – 9</p> <p>0</p>
4.	Практична цінність дослідження	20	<ul style="list-style-type: none"> - висока практична цінність; - практична цінність достатньо висока; - практична цінність часткова; - окремі елементи мають практичну цінність; - практична цінність недостатньо доведена; - практична цінність не доведена; - немає практичної цінності. 	<p>18 – 20</p> <p>16 – 17</p> <p>15</p> <p>13 – 14</p> <p>10 – 12</p> <p>1 – 9</p> <p>0</p>
5.	Відповідність курсової роботи нормативним документам України, державним стандартам: <ul style="list-style-type: none"> - грамотність, науковий стиль викладу; - відповідність структури, обсягу роботи вимогам, затвердженим кафедрою; - якість оформлення роботи, - якість бібліографічного 	10	<ul style="list-style-type: none"> - повна відповідність, висока якість; - недостатньо повна відповідність, достатня якість; - неповна відповідність, недостатня якість; - невідповідність, якість низька, багато мовних помилок; - якість оформлення незадовільна, робота подана з суттєвими порушеннями встановлених термінів; 	<p>10</p> <p>8 – 9</p> <p>7</p> <p>6</p> <p>1 – 5</p>

	<p>списку;</p> <p>- культура покликань на використанні джерела і літературу</p>		<p>- повна невідповідність роботи заявленим вимогам до оформлення.</p>	0
6.	<p>Змістовність доповіді, презентації та відповідей на запитання членів комісії та присутніх під час захисту</p>	30	<p>- доповідь змістовна, логічно побудована, розкриває основний зміст курсової роботи, презентація здійснена з використанням мультимедіа, чітка та якісна, відповіді на запитання членів комісії повні та змістовні;</p> <p>- доповідь достатньо змістовна, презентація відбиває основні результати роботи, проте підготовлена з окремими зауваженнями, відповіді на запитання повні, послідовні, логічні;</p> <p>- доповідь достатньо змістовна, презентація відбиває основні результати роботи, проте підготовлена із зауваженнями, відповіді на запитання недостатньо повні, послідовні, логічні;</p> <p>- доповідь недостатньо повна та послідовна, презентація непослідовно розкриває результати дослідження, відповіді на запитання членів комісії недостатньо змістовні;</p> <p>- доповідь неповна та недостатньо послідовна, презентація розкриває не всі результати роботи, виконана з деякими суттєвими зауваженнями, відповіді на запитання членів комісії поверхові або відсутні;</p> <p>- доповідь нелогічно побудована, відповіді на запитання членів екзаменаційної комісії поверхові, або відсутні;</p> <p>- знання з теми дослідження незадовільні, відповіді на запитання членів комісії відсутні.</p>	<p>27 – 30</p> <p>25 – 26</p> <p>23 – 24</p> <p>20 – 22</p> <p>18 – 19</p> <p>1 – 17</p> <p>0</p>
	Разом	100		

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Артемчук, Г. І., Курило, В. М., & Кочерган, М. П. (2000). *Методика організації науково-дослідної роботи*. Форум.

Важинський, С. Е., & Щербак, Т. І. (2016). *Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб.* СумДПУ імені А. С.Макаренка.

Габідулліна, А. Р., & Колесніченко, О. Л. (2019). *Методологія сучасних лінгвістичних досліджень: навчальний посібник*. Вид-во Б.І. Маторіна.

Гицан О. А., Кохан Н. В., & Питльована В. П. *Методичні вказівки щодо виконання, оформлення і захисту курсових робіт*. Навчально-науковий Юридичний інститут ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

<http://surl.li/nxxfg>

Леміш, Н. О., & Палеха, Ю. І. (2017). *Основи науково-дослідної роботи*. Ліра.

Медвідь, В. Ю., Данько, Ю. І., & Коблянська, І. І. (2020). *Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб.* СНА.

https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/20201113_100711.pdf

Цимбал, Н. А. (Упоряд.). (2019) *Методи лінгвістичних досліджень: навчальний посібник*. Візаві.

<http://surl.li/nxxfw>

Омельчук, С. (2021). *Бути чесним у науці й навчанні: експрес-курс з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти*. ОЛДІ-ПЛЮС.

Соловей, М. І., Спіцин, Є. С., & Кудіна, В. В. (2009). *Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень*. Ленвіт.

Шейко, В. М., & Кушнарєнко, Н. М. (2002). *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник*. 2-е вид., перероб. і доп. Знання-Прес.

ДОДАТОК 1. ЗРАЗОК ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра української філології

**Курсова робота
на тему:**

**«ТЮРКІЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРИЧНІЙ ПРОЗИ
(на матеріалі тетралогії В. Малика «Таємний посол»)»**

студентки групи **Сл(укр)03-21**
філологічного факультету освітніх технологій
спеціальності 014 Середня освіта,
освітньої програми Українська мова і література,
англійська мова, зарубіжна література
Шевчук Світлани Миколаївни

Науковий керівник:
кандидат філологічних наук,
доцент Заскалета В. П.

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії:

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Київ – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЮРКІЗМИ В ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	
1.1. Тюркізми як специфічна лексико-семантична група української мови.....	5
1.2. Історія запозичень із тюркських мов.....	7
1.3. Типологія тюркізмів.....	8
Висновки до розділу 1	
РОЗДІЛ 2. ФУНКЦІЙНІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ТЮРКІЗМІВ В ТЕТРАЛОГІЇ В. МАЛИКА «ТАЄМНИЙ ПОСОЛ»	
2.1. В. Малик як майстер історичної прози.....	10
2.1.1.	10
2.1.2.	11
2.2. Культурно-репрезентативна функція тюркізмів.....	12
2.3. Етноідентифікаційна функція тюркізмів.....	13
2.4. Інформаційна функція тюркізмів.....	15
2.5. Пізнавально-когнітивна функція тюркізмів.....	17
Висновки до розділу 2	
ВИСНОВКИ	21
РЕЗЮМЕ	23
RESUME	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	25
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ	27
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ	28
ДОДАТКИ	29

ДОДАТОК 3. ЗРАЗОК РЕЗЮМЕ

РЕЗЮМЕ

Тюркізми є одним із пластів запозиченої українською мовою лексики. Тему курсової роботи «**ТЮРКІЗМИ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРИЧНІЙ ПРОЗІ**» обрано з метою з'ясувати семантичні групи орієнталізмів та їхні стилістичні функції в історичній прозі на матеріалі тетралогії В. Малика «Таємний посол».

У **першому розділі** роботи досліджено лексику тюркського походження в лінгвістичному дискурсі. Узагальнено теоретичні напрацювання у сфері класифікацій тюркізмів, визначено їхні семантичні характеристики. Зазначено, що тюркізми як специфічна лексико-семантична система української мови мають притаманні фонетичні, морфологічні, синтаксичні та стилістичні ознаки.

У **другому розділі** окреслено специфічні стилістичні функції, які тюркізми виконують у художніх текстах, зокрема історичних романах. Серед функційних репрезентацій тюркізмів відзначено такі: культурно-репрезентативна та етноідентифікаційна, інформаційна та пізнавально-когнітивна.

Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, двох додатків. Обсяг роботи становить 27 сторінок. У списку використаної літератури налічується 27 джерел, зокрема 3 – англійською мовою.

Ключові слова: *українська мова, тюркізм, орієнталізм, семантика, стилістика.*

RESUME

.....

ДОДАТОК 4.

ЗРАЗОК ЗАЯВИ ПРО ДОПУСК ДО ЗАХИСТУ

Завідувачу кафедри _____
(назва кафедри)

(ім'я, прізвище)

(ПІБ студента)
___ курсу, група _____ факультету _____,
_____ рівень вищої освіти,
_____ форма здобуття освіти
Ел. адреса _____
Контактний телефон _____

З А Я В А

Прошу допустити мене до захисту курсової роботи на тему « _____ ».

Науковий керівник _____ (посада, ПІБ).

Ознайомлений / ознайоmlена з Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти Київського національного лінгвістичного університету (перший (бакалаврський) і другий (магістерський) рівні вищої освіти) і академічною відповідальністю за порушення академічної доброчесності – відрахуванням з Університету.

Даю дозвіл на перевірку моєї курсової роботи на академічний плагіат. Повідомлений / повідомлена, що я не буду рекомендований / не буду рекомендована до захисту курсової роботи, якщо:

- рівень оригінальності моєї курсової роботи становить **менше 60 %**
або
- подальший аналіз спеціальною комісією кафедри **результатів** перевірки моєї курсової роботи на наявність ознак плагіату і **власне** курсової роботи підтвердив наявність ознак плагіату (*у роботі використані запозичення із неоцифрованих джерел; наявні переклади іншомовних текстів без належних покликань на джерела або інші форми академічного плагіату*) або те, що відсоток достовірності курсової роботи становить **менше 60 %**.

У разі допуску моєї курсової роботи до захисту даю дозвіл на розміщення цієї роботи в репозитарії бібліотеки Університету.

До цієї заяви додаю один примірник курсової роботи в паперовому вигляді і електронний варіант цієї роботи. Електронна версія моєї роботи збігається (ідентична) з друкованою.

(підпис)
«__» _____ 20__ р.

(ПІБ)